

Doorbijten: het moet en kan!

Eindverslag Taskforce Jeugdwerkloosheid

Voorwoord

Doorbijten omdat het moet, omdat het kan!

Het werk van de Taskforce Jeugdwerkloosheid is veel lof toegezwaard. De resultaten zijn immers meer dan gehaald? Ruim 44.000 jongeren (doelstelling 40.000) zijn er de afgelopen drie jaar extra aan het werk geholpen, teruggeleid naar school of via een combinatie van leren en werken tegelijk aan de slag gegaan. Doel: de broodnodige startkwalificatie halen die hen een duurzame start op de arbeidsmarkt mogelijk geeft. Toch past ons terughoudendheid. Veel is bereikt, maar de klus is nog niet geklaard.

De Taskforce Jeugdwerkloosheid heeft succes kunnen boeken dankzij de vele bondgenoten: gemeenten, CWI, kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en instanties die zich met de bestrijding van voortijdig schoolverlaten bezig houden, ondernemers, werkgevers- en vakorganisaties. Hoe de samenwerking ook verliep, uiteindelijk hadden we allemaal hetzelfde doel: jongeren die langs de kant staan aan het werk helpen en een toekomst bieden. In het eerste jaar lag de nadruk vooral op matching: werkgevers werden opgeroepen vacatures aan te bieden. Jongeren werden via een leerbaan bij werkgevers aan het werk geholpen. Voor de groep die de school de rug had toegekeerd, maar onvoldoende ervaring en scholing had om duurzaam aan de slag te komen, werd in het tweede jaar het 2^e Kans Beroepsonderwijs geïntroduceerd. Met financiële prikkels werd het voor werkgevers extra aantrekkelijk gemaakt 'jongeren met een vlekje' aan een leerbaan en daarmee aan een startkwalificatie te helpen. In het derde jaar lag het zwaartepunt van de energie op preventie. Campagnes over beroeps- en studiekeuze, best practices over de aanpak daarvan en over de overgang van het vmbo naar het mbo maakten ouders, docenten, decanen en andere betrokkenen bewust van de noodzaak jongeren goed over hun keuze en de consequenties daarvan na te laten denken. Voor de inzet bij al die activiteiten dank ik alle bondgenoten hartelijk.

Zonder alle externe partners die hun schouders er onder hebben gezet, had de Taskforce de doelstellingen nooit gehaald. Maar ook aan de binnenkant van het project is voortreffelijk werk geleverd door de medewerkers van de Taskforce. Met een projectdirectie van gemiddeld 18 mensen zijn bergen werk verzet, is veel kwaliteit geleverd en dat bovendien in een heel prettige sfeer. In het dankwoord worden onze zeer gewaardeerde medewerkers met naam genoemd.

Is het werk me de behaalde resultaten klaar? Niets is minder waar. Ondanks de economische rugwind wil het voor een grote groep jongeren nog steeds niet lukken aan de slag te komen. Om ook die jongeren een toekomst te bieden, moeten de bondgenoten van de Taskforce nu op eigen kracht blijven doorbijten. De leden van de Taskforce hebben er alle vertrouwen in dat dat gaat lukken. De bondgenoten hebben immers al zo enorm veel ervaring opgedaan met actiedagen, reclamecampagnes, projecten en evenementen om jongens en meiden tussen de 15 en 23 jaar aan werkgevers te koppelen en verder te helpen. En ook het kabinet en het Oranje Fonds hebben hun steun toegezegd. Bij CWI blijft er – met steun van het kabinet – extra aandacht voor de bemiddeling van jongeren naar scholing en werk. Voor jongeren die niets willen, komt er een opvangmogelijkheid die deze jongeren weer op de rails helpt en hen perspectief op een toekomst biedt.

Het Oranje Fonds steekt in vier jaar tijd bijna 16 miljoen euro in lokale projecten die jongeren op weg helpen naar een mooie toekomst.

Omdat doorbijten juist nu moet, en omdat het kan. Het tij is gunstig. Maak er gebruik van.

Veel succes!

Taskforce Jeugdwerkloosheid

Jan Berghuis
Hans de Boer
Sadik Harchaoui
Niek-Jan van Kesteren
Pauline Krikke
Wim Metsemakers
André Timmermans

Inleiding

De Taskforce Jeugdwerkloosheid heeft eind 2006 de belangrijkste doelstelling bereikt: 40.000 extra jongeren zijn mede dankzij de inspanningen van haar bondgenoten geplaatst op een jeugd baan. Dit wil niet zeggen dat de Taskforce het afgelopen halfjaar heeft stilgestaan. De nadruk van de activiteiten lag op het gebied van het structureel maken van de acties, het overdragen van de ervaringen en het feestelijk afsluiten.

Voor u ligt het eindverslag van de Taskforce Jeugdwerkloosheid. In dit eindverslag ligt de nadruk op de activiteiten van het laatste halfjaar (januari tot juni 2007) met af en toe een uitstapje naar het verleden. Voor een totaal overzicht van de afgelopen jaren wordt verwezen naar de reeds verschenen actieplannen en rapportages te vinden op www.jeugdwerkloosheid.nl¹.

In dit verslag komen de behaalde resultaten van de acties, mede naar aanleiding van het Tweede Kans Beroepsonderwijs, aan de orde. Ook worden de activiteiten van de Taskforce op het gebied van Preventie besproken. Tot slot komen de acties in het kader van de overdracht aan bod. Hierbij wordt uitgebreid stilgestaan bij de succesvolle werkwijze van de Taskforce en de lessen die hieruit getrokken kunnen worden.

De Taskforce wenst u veel inspiratie.

¹ Werkplan 2004: Samen aan het werk, Werkplan 2005: Commitment is goed, Banen zijn beter, Match is the best, Actieplan 2006: Werken aan de toekomst, Zet de toekomst aan het werk, Actieplan 2007: Juist nu doorblijven!

Behaalde resultaten 2004 - 2007

Eind oktober 2003 startte de Taskforce Jeugdwerkloosheid. De Taskforce is ingesteld door de bewindslieden van het ministerie van OCW en SZW. De eerste doelstelling was het behalen van 40.000 extra jeugdbanen. De tweede doelstelling was het realiseren van een sluitende aanpak. Dit betekent dat iedere jongere binnen een half jaar weer richting school danwel een baan is. Op 25 juni 2007 is de Taskforce conform planning opgeheven.

Extra jeugdbanen

De Taskforce heeft in 2007 verder ingezet op het werven en vervullen van jeugdbanen. De Taskforce heeft haar doelstelling ruim bereikt: tot en met 25 juni 2007 zijn 44.692 jongeren extra bemiddeld op een jeugd baan.

Extra bemiddelingen door CWI	2004	7.743
	2005	12.498
	2006	14.464
	2007	4.653
Resultaat actieteams MKB Leerbanen		10.941
Correctie voor dubbeltellingen in de registraties		-/- 5.607
Extra Jeugdbanen		44.692

De bemiddelingsresultaten van CWI voor jongeren lagen de eerste helft van dit jaar opnieuw aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren. Maar naast de bemiddelingen op jeugdbanen die in de bovengenoemde 44.692 zijn meegenomen, worden er via CWI nog een aantal indirecte resultaten behaald. Deze resultaten zijn niet meegenomen in de getelde gerealiseerde extra jeugdbanen, maar zijn wel mede het resultaat van de samenwerking tussen CWI en Taskforce bij de bestrijding van de jeugdwerkloosheid.

Indirecte bemiddelingsresultaten van CWI

	2007 (t/m week 22)	2006	2005	2004	Totaal
'Zelf' werk gevonden na hulp van CWI	7.560	14.282	25.339	23.659	62.424
Terug naar school via tussenkomst CWI	694	1.688	1.880	1.939	5.419

Acties, Samenwerking en Preventie

In het eerste jaar heeft de Taskforce zich enerzijds toegelegd op het stimuleren van werkgevers om jeugdbanen beschikbaar te stellen. Anderzijds op het stimuleren van betrokken organisaties om de handen ineen te slaan en zorg te dragen dat zoveel mogelijk jongeren bemiddeld worden op een jeugd baan. Middelen om deze doelstellingen te bereiken waren een regionaal offensief met actiedagen, het opzetten van een ambassadeursnetwerk en het oproepen van werkgevers om ontwikkelings- en ervaringsplaatsen voor jongeren beschikbaar te stellen.

Ook in het tweede jaar kregen deze activiteiten de nodige aandacht, daarnaast kwam het accent echter meer te liggen op samenwerking. Naar aanleiding van actiedagen werden het "4"-partijenoverleg verder ontwikkeld. Dit overleg bestond uit partijen in de regio die zich nadrukkelijk met jongeren en jeugdwerkloosheid bezighielden: vertegenwoordigers van CWI, kenniscentra, ROC's, en gemeente (RMC/Sociale dienst). Dit alles met het doel de lokale

samenwerking te versterken. Dit overleg vormde de basis voor de actie 2^e Kans Beroepsonderwijs: Samenwerken voor een diploma, werkervaring en salaris voor werkzoekende jongeren zonder startkwalificatie.

Het laatste jaar werd meer ingezet op aandacht voor preventieve acties. De Taskforce ontwikkelde verschillende handreikingen, waaronder een handreiking ter bestrijding van de schooluitval tijdens de overgang van VMBO naar MBO. Daarnaast ontwikkelde de Taskforce een campagne rond de beroeps- en studiekeuze van VMBO leerlingen.

Acties

2^e Kans Beroepsonderwijs

Het aantal bij CWI ingeschreven werkzoekende jongeren is teruggelopen van meer dan 60.000 in maart 2004 tot minder dan 25.000 in 2007. De Taskforce signaleert een hardnekkige groep van zo'n 38.000 jongeren die zonder goede diploma's aan de kant blijven staan. De Taskforce is van mening dat de oplevende economie moet worden aangegrepen om deze jongeren een plek in de maatschappij te geven. De Taskforce is daartoe sinds mei 2006 met het 2e Kans Beroepsonderwijs in 34 gemeenten van start gegaan.

Het doel van het 2e kans Beroepsonderwijs is een diploma, werkervaring én salaris voor ruim 13.000 werkloze jongeren zonder startkwalificatie. De Taskforce heeft in 34 gemeenten acties georganiseerd in het kader van 2e Kans Beroepsonderwijs: Samenwerken voor een diploma, werkervaring en een salaris voor werkzoekende jongeren zonder startkwalificatie.

Actiedag

De afgelopen jaren heeft de Taskforce positieve ervaringen opgedaan met het organiseren van actiedagen. Een actiedag is een kleinschalige regionale aanpak waarbij jongeren en leerbanen gematched worden. Belangrijk is de één-op-één begeleiding van de jongere, zo wordt de jongere uitgebreid voorbereid op bijvoorbeeld het sollicitatiegesprek.

In 2007 zijn er in de volgende steden actiedagen georganiseerd: Groningen, Gouda, Utrecht, Almere, Almelo, Zwolle, Rotterdam, Enschede en Emmen. Ook na het slotevent van de Taskforce Jeugdwerkloosheid op 25 juni zijn er nog door verschillende gemeenten actiedagen georganiseerd; in Leeuwarden op 26 juni en in Utrecht op 28 juni. Vele bondgenoten hebben aangegeven met het organiseren van actiedagen door te willen gaan. Op de website www.jeugdwerkloosheid.nl is een praktische handleiding 'Actiedag: wat komt erbij kijken?' te vinden.

Van "vier" partijenoverleg naar actiegerichte teams

Een belangrijke peiler voor de realisatie van het 2^e Kans Beroepsonderwijs is het "4"-partijenoverleg in elke gemeente tussen de gemeente (de sociale dienst en het RMC), het ROC, CWI en kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, zonodig aangevuld met andere regionale bondgenoten zoals de MKB-actieteams. Dit overleg heeft tot doel om alle jongeren die geen leerbaan hadden in beeld te krijgen en gezamenlijk aan een leerbaan te helpen om ze terug begeleiden naar het beroepsonderwijs. De Taskforce heeft zich ingezet om deze regionale overleggen structureel te maken in de 34 gemeenten betrokken bij het 2e Kans beroepsonderwijs, zodat deze jongeren één-op-één begeleiden richting opleiding, leerbaan of werk geboden kan worden. Aan de hand van een brief per gemeente zijn de afspraken over het vervolg van het 2e Kans Beroepsonderwijs tussen de Taskforce en de wethouder bevestigd.

Campagne

Ter ondersteuning van de acties heeft de Taskforce een mediacampagne gelanceerd voor werkgevers om leerbanen te melden bij CWI. Resultaat van deze inspanningen is dat sinds de start van het 2e Kans Beroepsonderwijs in mei 2007 meer dan 3.000 jongeren een leerbaan hebben gevonden. Dit resultaat werd vooral behaald met bemiddelingen op leerbanen door CWI jongerenadviseurs. Ook de inzet van de no-riskpolis in de 34 2e Kans Beroepsonderwijs gemeenten en door de Taskforce en gemeenten georganiseerde actiedagen hebben een bijdrage geleverd.

Resultaten werven en matches in 2007

Door het organiseren van de actiedagen in het hele land, de JongerenActieweek (23 tot en met 31 maart 2007) en de voortdurende bemiddeling door CWI-jongerenadviseurs zijn - hoewel de economie is aangetrokken en er steeds minder werkzoekenden bij CWI bekend zijn (in april 2006 stonden 22.557 werkloze jongeren geregistreerd, 33% minder dan een jaar daarvoor), - er tijdens het eerste helft van 2007 4.653 jongeren meer dan bij de nulmeting in 2003 bemiddeld naar een baan. In totaal zijn er van 1 januari tot 1 juni 2007 13.228 jongeren bemiddeld door het CWI. Dat is bijzonder temeer omdat een steeds groter percentage van de jongeren die nu nog bij het CWI staan ingeschreven, bestaat uit een hardnekkige groep van zo'n 38.000 jongeren die zonder goede diploma's aan de kant zijn blijven bestaan. Deze jongeren hebben intensievere begeleiding nodig richting opleiding, leerbaan en werk.

CAO afspraken

FNV heeft voor ruim 9.000 leerwerkplekken afspraken gemaakt in de CAO's. Tot op heden zijn 1322 van deze leerbanen ingevuld. Tussen FNV en CWI zijn tijdens een evaluatiebijeenkomst in maart 2007 afspraken gemaakt over het verder invullen van de beschikbare leerbanen. Daarnaast hebben FNV en CWI afspraken gemaakt om in de toekomst het CWI sneller te betrekken bij het afsluiten van CAO-afspraken, zodat er realistische afspraken worden gemaakt en ook in de regio resultaten worden geboekt.

Pilotproject praktijkonderwijs.

De afgelopen jaren is vanuit verschillende partijen aandacht gevraagd voor de arbeidstoeleiding van jongeren uit het praktijkonderwijs. Daarom heeft de Taskforce in de regio Delft-Naaldwijk een pilotproject geïnitieerd. Voor een deel betreft dit jongeren met een arbeidshandicap. De pilot kende twee doelen: De plaatsing van 14 (ex-)leerlingen van drie scholen voor praktijkonderwijs uit de pilotregio op een baan of leerbaan en het in beeld krijgen van specifieke knelpunten. Belangrijkste opbrengst van de pilot is de samenwerking die in de regio tot stand is gekomen tussen de scholen voor praktijkonderwijs en de kenniscentra. Voorts hebben de deelnemers aan het project (afkomstig van de praktijkscholen, UWV, gemeente Delft, COLO, ROC Mondriaan en JongActief) aangegeven de samenwerking volgend jaar te willen voortzetten en uitbreiden met andere organisaties. Naar aanleiding van de ervaringen opgedaan tijdens de pilot beveelt de Taskforce scholen voor praktijkonderwijs aan om de kansen die andere organisaties bieden om leerlingen aan een eerste betaalde baan te helpen goed te benutten. Van belang hiervoor is dat tijdig, bijvoorbeeld aan het begin van het schooljaar, de samenwerking wordt gestart met deze organisaties. Aan de ministeries van OCW en SZW heeft de Taskforce aanbevolen om de taken van verschillende organisaties helder in beeld te brengen en over de taken te communiceren.

Preventie

Beroepenoriëntatie & Studiekeuze

De gevolgen van een verkeerde studie- en beroepskeuze op het VMBO zijn van grote invloed op het verdere verloop van de loopbaan van de jongere. Een verkeerde studie- of beroepskeuze is één van de belangrijkste oorzaken voor voortijdig schooluitval op het MBO, de mismatch tussen gewenste en beschikbare banen op de arbeidsmarkt en het al dan niet hebben van voldoende beroepspraktijkvormingsplaatsen op het MBO. Nu investeren in het keuzeproces van de jongere op het VMBO is een preventief middel om nadelige gevolgen op de lange termijn te voorkomen. In het voorjaar van 2007 heeft de Taskforce op verschillende manieren in beroeps- en studiekeuze geïnvesteerd.

Spetterende actie beroeps- en studiekeuze : Kiezen moet (je) kunnen

Mede ter voorbereiding op de initiatieven in het voorjaar is op 24 januari een expertmeeting georganiseerd met als doel feedback te geven op bestaande activiteiten van de Taskforce en de ideeën voor het voorjaar 2007 aan experts voor te leggen.

Op 26 maart is de campagne ‘Kiezen moet (je) kunnen’ van start gegaan. De campagne bestond uit een multimediale communicatiecampagne en het verspreiden van zes goede praktijkvoorbeelden op het gebied van beroepskeuzeoriëntatie in het vmbo in samenwerking met het ministerie van OCW, en richtte zich op docenten, decanen, mentoren, schoolmanagers en ouders. ‘Kiezen moet (je) kunnen’ is ook de titel van een inspirerende publicatie en dvd over de succesvolle aanpak van beroeps- en studiekeuze op verschillende vmbo-scholen in Nederland. De handleiding met praktische voorbeelden en tips uit de praktijk laat zien hoe het kan. De voorbeelden laten zien dat het niet altijd nodig is om het hele curriculum veranderen. Scholen kunnen klein beginnen en voortbouwen op die kleine successen. Andere voorbeelden vragen om wel om een grootschalige vernieuwing. Samenwerking is bij alles de rode draad. Samenwerking met andere vmbo-scholen, met het ROC/AOC en het bedrijfsleven.

Tijdens de bustour van 26 maart t/m 26 april langs 14 vmbo-scholen werden de zes goede praktijkvoorbeelden actief door middel van workshops onder de aandacht gebracht van decanen, schoolmanagers en ouderraden. Speciaal voor de deelnemers was een ‘KeuzeKoffer’ met diverse materialen op het terrein van studie- en beroepskeuze, inclusief de publicatie en dvd, ontwikkeld. De publicatie en dvd zijn na afloop van de bustour ook door een mailing verspreid onder decanen, schoolmanagers en ouderraden.

Een evaluatie van de campagne laat zien dat 96% van de deelnemers aan de bustour (decanen en schoolmanagers) de campagne “kiezen moet je kunnen” een goede manier te vinden om beroeps- en studiekeuze onder de aandacht te brengen. 84% zegt de dvd en de publicatie met good practices goed te kunnen gebruiken voor hun werk. De deelnemers aan de bustour geven aan bij voorkeur via de school (51%) danwel door de overheid via brieven (50%) geïnformeerd te willen worden over beroeps- en studiekeuze. De belangrijkste tips die over beroeps- en studiekeuze gegeven worden zijn: samenwerking tussen ROC en VMBO verbeteren, ouders meer betrekken, arbeidsmarktrelevantie meer betrekken en meer tijd en ruimte in het reguliere scholingsprogramma voor beroeps- en studiekeuze.

De week van 'Kom in het leerbedrijf' (19-23 maart)

Van 19 t/m 23 maart heeft de Taskforce de derde landelijke 'Kom in het leerbedrijf' georganiseerd samen met Colo, de kenniscentra, de VO_raad, de vereniging van Schooldecanen en Leerlingbegeleiders (NVS/NVL) en de Stichting platforms VMBO. In totaal hebben 13.000 leerlingen verspreid over 191 scholen deelgenomen aan Kom in het Leerbedrijf een kans voor jongeren om een dag bij een leerbedrijf te kijken en hierdoor een realistisch beroepsbeeld te krijgen. Voor scholen en leerbedrijven een uitgelezen kans om hun netwerk te versterken. De gezamenlijke partijen hebben aangekondigd dit initiatief voor te gaan zetten.

Advies beroeps- en studiekeuze

In juni 2007 heeft de Taskforce een advies over beroeps- en studiekeuze uitgebracht aan het ministerie van OCW. Hierin zijn aanbevelingen opgenomen gericht op het verbeteren van studie- en beroepskeuze in het onderwijs. De adviezen luiden:

- Scholen zowel financieel als organisatorisch ondersteunen die good practices uit het land willen implementeren;
- Jaarlijks aandacht blijven vragen voor het belang van een tijdige en juiste beroeps- en studiekeuze;
- Kom in het leerbedrijf continueren;
- Instellen van een loopbaanadvies voor elke VMBO-4 leerling;
- Professionaliseren van de beroepsgroep schoolloopbaanbegeleiders.

Ombuigingsproject

In het verlengde van voorgaande acties op het gebied van preventie heeft de Taskforce dit jaar een bureau opdracht gegeven te onderzoeken hoe intensief ROC's leerlingen op niveau 1 en 2, die niet langer hun opleiding willen volgen, begeleiden naar een andere opleiding (heroriëntatie). Het betreft leerlingen die menen een verkeerde opleidingskeuze te hebben gemaakt, niet langer gemotiveerd zijn hun opleiding af te maken, geen leerbaan voor hun opleiding konden vinden en daarom nu dreigen met hun studie te stoppen of al gestopt zijn.

Met zes ROC's zijn verschillende afspraken gemaakt met betrekking tot financiële ondersteuning om een start mogelijk te maken of verder te verbeteren. Daarnaast bestond voor drie ROC's, Alfa College, Da Vinci College en ROC Ter Aa, de mogelijkheid gebruik te maken van het competentietestcentrum (CTC) van het CWI om daar leerlingen uitgebreid te testen op competenties. Dit ter verbetering van advisering over studie- en beroepskeuze.

Het onderzoek leverde de volgende conclusies op:

- Een gestructureerde doorloop van het begeleidingstraject is een absolute voorwaarde.
- Vroegtijdige signalering door deskundige eerstelijns begeleiders voorkomt veel leed in de vorm van slechte studieresultaten en voortijdige schooluitval. Dit houdt in dat de begeleiding niet door een willekeurige persoon moet worden uitgevoerd, maar door deskundigen met specifieke scholing.
- Communicatie en verslaglegging tussen de verschillende instanties en een vast begeleidingstraject met daarbinnen maatwerk voor de betreffende leerling is belangrijk.
- De competentie testen van het CWI hebben een duidelijke meerwaarde volgens de ROC's. Behalve een goede test ligt de meerwaarde ook in het betrekken van een externe partner met zicht op de arbeidsmarkt.

Het onderzoek is afgerond en de resultaten met betrekking tot ombuiging en begeleiding zullen middels het rapport “Ombuigen of laten barsten” met Do’s en Dont’s verzonden worden aan alle RMC’s en ROC’s ter attentie van de leerling begeleidingsafdelingen en/of decanen. Tevens gaat het rapport naar de Colleges van Bestuur van alle ROC’s.

Bijeenkomst Kosten en Baten van voortijdig schoolverlaten

Loont elke actie is de vraag? Om dat te weten te komen hebben de Taskforce en het ministerie van OCW de Rebelgroep in samenwerking met Roel in ’t Veld, de opdracht gegeven te berekenen wat de kosten en baten zijn in het kader van de bestrijding van voortijdige schooluitval. Het doel van het onderzoek was het doorrekenen van de kosten en te berekenen wat de effectiviteit van interventies met betrekking tot het bestrijden van voortijdig schoolverlaten opleveren. In mei 2006 verscheen het rapport “Kosten en Baten van Voortijdig Schoolverlaten” met zeer gunstige gegevens. Het loont om aan preventieve acties geld aan uit te geven. Deze interventies leveren de maatschappij uiteindelijk vele miljoenen op. Elke geïnvesteerde euro levert drie euro op.

In februari 2007 werd een voorlichtingsbijeenkomst in Utrecht georganiseerd. Het Kosten en Baten onderzoek werd gepresenteerd voor wethouders en directeurs SoZaWe en Onderwijs en leden van Colleges van Bestuur van ROC’s. Op deze bijeenkomst zijn betrokken partijen, ROC’s en gemeentes, uitgenodigd plannen ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten in te dienen om doorgerekend te worden op kosten en baten. Een jury beoordeelde deze plannen op aard en omvang van de doelgroep, vernieuwend karakter, overdraagbaarheid van resultaten en kansen op structurele inbedding. De beste plannen ontvingen een bijdrage in de onderzoekskosten van 10.000 Euro ter beschikking gesteld door de Taskforce. De jury bestaande uit MBO raad, het ministerie van OCW (projectdirectie VSV), VNO/NCW, VNG, Roel in ’t Veld en de Taskforce heeft uiteindelijk vijf winnaars aangewezen.

De winnaars zijn de gemeente Dordrecht met het plan Route 23, Da Vinci College met het plan Peer Support, het project Kamers met Kansen uit Hilversum, de gemeente Eindhoven met School 23 en Almere met het project Almeerkans. Met het ministerie van OCW en de Rebelgroep is afgesproken dat indien de onderzoeksresultaten positief zijn op grond van de boven genoemde criteria deze zullen worden uitgedragen naar andere ROC’s en gemeentes. Het ministerie van OCW vervult daarin een leidende rol.

Preventieproject Plus

Met het adopteren van het preventie project uit Groningen en het publiceren van de handreiking “Reik de jongeren de hand” in 2006 leverde de Taskforce een effectief instrument ter bestrijding van voortijdige schooluitval tijdens de overgang VMBO en MBO. Een reductie van de uitval van ongeveer 25% naar 6% was het gevolg.

In het najaar van 2006 heeft de Taskforce een bureau opdracht gegeven bij ROC’s, RMC’s en gemeentes onderzoek te verrichten naar praktijkvoorbeelden in het kader van de overgang van VMBO naar MBO die een bijdrage kunnen leveren aan het nog verder terugdringen van de percentages voortijdige schooluitval. Het onderzoek werd gespreid over het land uitgevoerd van Hengelo tot Den Haag en van Breda tot Groningen. Dit onderzoek heeft geleid tot de publicatie “Handreiking organisatie succesvolle overgang VMBO naar MBO” waarin nadrukkelijk een succesvolle fasering wordt beschreven van de stappen die in de periode van december tot december van elk schooljaar gezet moeten worden. Dit wordt ondersteund met praktijkvoorbeelden die door verschillende instanties in de tien fases zijn ontwikkeld en toegepast. Het onderzoek is gepubliceerd en toegestuurd aan de 39 RMC regio’s.

Communicatie

Om haar doelstellingen te halen moest de Taskforce een grote verscheidenheid aan doelgroepen en partners bereiken en aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid. In de eerste instantie heeft de Taskforce zich gericht op werkgevers die jeugdbanen beschikbaar moesten stellen. Daarna kwamen de partners in beeld. De belangrijkste doelgroep waren jongeren (en hun ouders).

Alle communicatiemiddelen zijn landelijk, regionaal en sectoraal ingezet. Op de manier heeft de Taskforce op elk belangrijk moment gezorgd voor media-aandacht en hierdoor gezorgd voor een breed draagvlak voor het bevorderen van jeugdwerkgelegenheid. De Taskforce heeft verschillende voorlichtings- en communicatiecampagnes gevoerd.

- Richting werkgevers om hen op te roepen (leer-)banen te melden. Dit gebeurde door middel van radiospotjes, free publicity en flyers. In 2007 is gestart met de nadruk leggen op informatie over de verhoogde WVA en de no-riskpolis, zodat het aannemen van een jongere op een leerbaan nog aantrekkelijker werd.
- Richting jongeren om hen te wijzen op de waarde van een diploma, de mogelijkheden van een leerbaan, en de rol van CWI bij het vinden van een leerbaan c.q. bij het geven van een studie- en beroepskeuzeadvies. De voorlichting was in het bijzonder gericht op jongeren die in het 2^e Kans Beroepsonderwijs kunnen instromen. Deze jongeren staan deels ingeschreven bij gemeenten en UWV, maar een deel van de jongeren staat nergens geregistreerd. Deze jongeren probeerden we met radiospots, de tv-serie “Help! Ik krijg een baan” en banners te bereiken.
- Richting ouders omdat uit meerdere onderzoeken bleek dat ouders een belangrijke rol spelen bij studie- en beroepskeuze. Hierbij is gebruik gemaakt van voorlichtingsmateriaal speciaal gericht op de doelgroep ouders.
- Richting decanen en schoolleiding om hen te overtuigen van het belang van een tijdige en juiste studie- en beroepskeuze. “Kom in ’t leerbedrijf” is warm aanbevolen. Hiertoe zijn diverse middelen ingezet, zoals mailings, posters, advertenties.
- De Taskforce heeft, ter ondersteuning van haar doelstellingen, een actief mediabeleid gevoerd.
- Wekelijks is kennis en ervaring gedeeld door middel van een elektronische nieuwsbrief en via www.jeugdwerkloosheid.nl.

Het stokje overdragen

In de afrondende fase van de Taskforce wordt het stokje overgedragen aan “de toekomst”. Dat is in december gedaan in de vorm van het advies “Juist nu doorbijten!” aan het nieuwe kabinet. Het afgelopen halfjaar is dat advies door de Taskforce uitgedragen. Ook is in het kader van de overdracht een boek uitgebracht en een slotevent georganiseerd.

Pakken & Piercings

De Taskforce heeft de afgelopen jaren, in samenwerking met partners, met grote regelmaat getracht werkloze jongeren te bereiken en te informeren over werk en scholing. Het succes van de benaderingswijzen van jongeren, landelijk of in de regio, massaal of gericht, is echter wisselend. In het boek “Pakken & Piercings” vestigt de Taskforce aandacht op het belang van een goede communicatie met jongeren. Het boek is bedoeld voor iedereen die voor of met jongeren werkt: werkgevers, bemiddelaars, docenten, casemanagers, hulpverleners, beleidsambtenaren. In het boek wordt een beeld gegeven van hoe jongeren in elkaar zitten, wat hen beweegt en hoe zij denken; toegespitst op werk en scholing. Daarnaast geeft het boek een beeld over hoe werkgevers, docenten en jongerenwerkers denken over jongeren en wat zij van jongeren verwachten. Het is een zeer toegankelijk boek geworden, dat makkelijk leest en concrete tips bevat. Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel.

Slotevent

Op 25 juni 2007 is het werk van Taskforce Jeugdwerkloosheid met een groot slotevent in de Ridderzaal afgesloten en is teruggeblikt op ruim drie jaar Taskforce Jeugdwerkloosheid en is vooruitgekeken hoe landelijke en lokale politiek, CWI, scholen, werkgevers en vakbonden door zullen bijten op de structurele jeugdwerkloosheid. Aanwezig waren HKH prinses Máxima der Nederlanden, (ex) bewindspersonen, kamerleden, wethouders, vertegenwoordigers van werkgeversorganisaties, werknemerorganisaties, jongerenadviseurs van het CWI en vele anderen.

De partijen hebben aangegeven om te blijven samenwerken aan een blijvende inzet om de jeugdwerkloosheid tegen te gaan, de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren en gemeenten, bedrijven en scholen bij elkaar te brengen. Ook werd tijdens de bijeenkomst het eerste exemplaar van Pakken en Piercings gepresenteerd.

Kabinet

De Taskforce had als doel om 40.000 jongeren aan de slag te helpen. Dat doel is ruimschoots gehaald. In samenwerking met het CWI, de werkgevers- en vakorganisaties, ondernemers en onderwijsinstellingen kregen 44.000 jongeren een leerbaan of stage of gingen terug naar school. Maar met deze score is de jeugdwerkloosheid nog niet opgelost, door alle inspanningen en de aantrekkende economie vinden veel jongeren inmiddels hun draai, maar de 'harde kern' blijft over: de jongeren die extra begeleiding nodig hebben. Deze jongeren zijn vaak moeilijk te bereiken. Aan het kabinet nu de taak de opdracht van de Taskforce over te nemen en de laatste groepen jongeren aan de slag te helpen. Maar liefst drie ministers, minister Plasterk van Onderwijs, Donner van Sociale Zaken en Rouvoet, en twee staatssecretarissen, Aboutaleb van Sociale Zaken en Van Bijsterveldt van Onderwijs, gaan zich hierover buigen en spraken zich hierover uit tijdens het slotevent.

Minister Rouvoet heeft aangegeven in 2011 een landelijk dekkend netwerk van campussen voor probleemjongeren te hebben. Het gaat om jongeren die niet op school zitten, geen werk hebben en dreigen af te glijden naar de criminaliteit. Het verblijf op de campus moet er voor zorgen dat de jongeren weer terug gaan naar school of starten op de arbeidsmarkt. Rouvoet bereidt hiervoor samen met de minister Hirsch Ballin van Justitie een wetswijziging voor.

Staatssecretaris van Bijsterveldt blijft zich inzetten voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en meer praktijkgericht onderwijs. Zij is bezig met de opzet van een projectdirectie zoals de Taskforce Jeugdwerkloosheid die met account managers het land ingaat om lokale acties en initiatieven te ondersteunen.

Staatssecretaris Aboutaleb gaat gemeenten verplichten jongeren, die voor een uitkering komen scholing of werk aan te bieden. De uitwerking hiervan vindt plaats in de Leerwerkplicht. Hij erkende het belang van de 165 jongerenadviseurs van het CWI die de afgelopen drie jaar zijn ingezet voor de bemiddeling van werkzoekende jongeren naar opleiding en werk. Hij deed een toezegging om zich in te zetten om de functie van jongerenadviseurs te behouden.

Ook tijdens de Participatietop van 27 juni 2007 is afgesproken dat het kabinet het werk en de aanpak van de Taskforce Jeugdwerkloosheid in de Rijksbrede projecten: “Aanval op de Uitval”, “Iedereen doet mee” en “Van probleemwijk naar prachtwijk” voortzet.

Oranjerfonds

Het Oranje Fonds wil de komende jaren inzetten op het versterken van verbondenheid in de samenleving door middel van de maatjesprojecten (coaches of mentoren) gericht op risicojongeren. Het belang dat een aantal activiteiten van de Taskforce structureel wordt opgepakt en een extra impuls krijgt is door het Oranje Fonds onderschreven en past bij de activiteiten die het Oranje Fonds zich heeft voorgenomen.

Gedurende vier jaar wordt ongeveer 16 miljoen euro beschikbaar gesteld voor twee soorten projecten. In de eerste plaats komt er een stimuleringsprogramma in dezelfde 35 grote gemeenten als waar de Taskforce het 2^e Kans Beroepsonderwijs introduceerde. Deze steden kunnen elk 75.000 euro voor maximaal 4 jaar krijgen om de lokale infrastructuur van maatjes- en mentorprojecten te verbeteren. Doel van die projecten (gericht op jongeren tussen de 12 en 23 jaar) is uitval of afglijden binnen het onderwijs te voorkomen. De mentor kan beroepshalve betrokken zijn bij de jongere maar kan ook een vrijwilliger zijn. In het najaar van 2007 start de campagne ‘Iedereen kan maatje worden’. Om actief burgerschap extra te stimuleren en mensen te bewegen om ‘maatje voor de toekomst’ te worden, stelt het Oranje Fonds voor 1000 maatjeskoppels per jaar een extra beloning ter beschikking. Het is de bedoeling om hiermee de aandacht te vestigen op maatjes, om vrijwilligers te belonen voor hun inzet en om de individuele koppels die deze beloning ten deel valt, te kunnen laten investeren in bijvoorbeeld scholing of persoonlijke ontwikkeling. Het gaat om 400 euro voor de mentor en 400 euro voor de mentee. Bij maatjeskoppels kan het gaan om allerlei soorten mentor koppels zoals leermeester- gezelschap, mentor – mentee.

Op het slotevent van 25 juni 2007 van de Taskforce Jeugdwerkloosheid zijn de eerste vier gemeenten, te weten Leeuwarden, Rotterdam, Nijmegen en Maastricht, die in het kader van het stimuleringsprogramma een plan hebben ingediend bij het Oranje Fonds in het zonnetje gezet. Deze gemeenten hebben als eerste een aanvraag ingediend en deze aanvragen zien er veelbelovend uit. Voor 1 oktober dienen samenwerkingsverbanden aan het Oranje Fonds

kenbaar te maken dat ze in aanmerking willen komen voor het stimuleringsprogramma. Inmiddels hebben zo'n 15 gemeenten zich gemeld bij het Oranje Fonds voor dit programma. Ook is er een viertal leermeester-gezel koppels beloond met een cheque, dit vooruitlopend op de imagocampagne die het Oranje Fonds in het najaar start.

Opleiding ketensamenwerking

De werkwijze van de Taskforce heeft zijn waarde bewezen. De Taskforce wenst dat anderen ook kennis kunnen nemen van deze werkwijze. In opdracht van en in samenwerking met de Taskforce ontwikkelt de bestuursacademie nu een opleiding Ketensamenwerking.

Doel van deze opleiding is dat er een goede samenwerking tussen de ketenpartners wordt georganiseerd om te komen tot een integrale aanpak voor voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van de werkgelegenheid onder jongeren. De opleiding zal uit ongeveer tien dagdelen bestaan.

De opleiding richt zich met name op de volgende organisaties: Beleidsafdeling van Gemeente, Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), Sociale Dienst, ROC, CWI, UWV en de Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (KBB) met de bijbehorende vereniging COLO. Dit project wordt overgedragen aan het ministerie van SZW.

Overdracht producten Taskforce

De Taskforce heeft aan de partners door middel van een enquête gevraagd in welke mate de partners ook in de toekomst behoefte hebben aan de dienstverleningsproducten. De grootste behoefte bestond voor een website over jeugdwerkloosheid en voortijdig school verlaten. Daarna volgen 'voorzien in toegankelijk aanspreekpunt bij de rijksoverheid', 'participatie van rijksoverheid in regionaal of lokaal overleg' en een nieuwsbrief. De resultaten zijn meegenomen in de gesprekken met OCW en SZW over de overdracht.

De nog lopende projecten zijn overgedragen aan het ministerie van OCW waar het voortijdig school verlaten betreft en aan het ministerie van SZW waar het jeugdwerkloosheid betreft. De website www.jeugdwerkloosheid.nl blijft nog een jaar actief. Op deze website zijn de publicaties, folders, onderzoeken en uitgevoerde activiteiten van de Taskforce zowel landelijk als regionaal te vinden. SZW zal ervoor zorgen dat de website nog een jaar kan worden benaderd.

Er zijn meerdere voorlichtingsbijeenkomsten bij het ministerie van OCW, VROM en SZW geweest over de werkwijze van de Taskforce. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de leerervaringen en belangrijkste 'tips and tricks' uitgewisseld. Ook internationaal is er aandacht geweest voor de Taskforce Jeugdwerkloosheid als good practice. De werkwijze is gepresenteerd aan een Italiaanse delegatie van overheidsinstellingen en tijdens de ESF conferentie in Groningen. Ook tijdens de conferentie "Young People in Eastern Europe and Central Asia" van de Wereldbank in Rome werden de ervaringen van de Taskforce gedeeld.

Werkwijze Taskforce

Er wordt veel gesproken over het thema "nieuwe overheid" of "andere overheid". De achtergrond daarvan wordt gevormd door twijfels over de effectiviteit en efficiëntie van de publieke sector. Levert de overheid wel voldoende output en doet ze dat tegen zo laag mogelijke kosten? Dat zijn vragen waar Nederlandse burgers mee zitten. Nog anders gesteld: krijgt de burger voldoende waar voor zijn belastinggeld?

De Taskforce is regelmatig tegen situaties aangelopen waarin een veelheid van instellingen elk een deelverantwoordelijkheid bezit voor de aanpak van de problematiek. De kunst is dan om tot een effectieve samenwerking te komen. Een Taskforce kan dan helpen om ook op andere gebieden dan de arbeidsmarkt problemen beter op te lossen en burgers het gevoel te geven dat zij waar krijgen voor hun geld.

In het advies 'Juist nu doorbijten' aan het nieuwe kabinet (december 2006), is aangegeven dat dan wel aan een aantal voorwaarden moet zijn voldaan die alle met een P beginnen. De 10 Ps':

1 Periode of poosje

De eerste P slaat op een beperkte periode. Als een Taskforce te lang bestaat, dan wordt ze òf onderdeel van de staande organisatie òf ze verliest aan draagvlak bij de staande organisatie.

2 Paar

Een nieuw kabinet moet zuinig zijn met het instrument.

3 Propositie

Een Taskforce heeft behoefte aan een heldere propositie, waarop je een breed maatschappelijk draagvlak kan genereren. Daardoor wordt het relatief eenvoudiger om bondgenoten (zie partners) te vinden om de strijd mee aan te gaan. Een goede projectorganisatie moet ook meetbare doelen hebben en haar resultaten meetbaar communiceren.

4 Power en Onafhankelijk

Het bestuur van een Taskforce moet onafhankelijk zijn van de staande overheidsorganisaties en eigen kanalen, contacten en mogelijkheden hebben om het doel te bereiken.

5 Procedures en Posities

De Taskforce moet kennis hebben van, en positie in alle besluitvormings- en overlegprocedures die zich afspelen rond het thema. Wij hebben bijvoorbeeld veel profijt gehad van onze ingangen bij de Tweede Kamer en de sociale partners als het ging om onderwerpen als de no-riskpolis en de extra fiscale tegemoetkoming bij leerbanen.

6 Pers

Bij een goede propositie en open communicatie over de resultaten of obstakels blijken de media een belangrijke bondgenoot die de maatschappelijke aandacht voor de problematiek en de acties vasthouden en stimuleren. Onze Taskforce heeft van het kabinet de ruimte gekregen haar eigen communicatiebeleid in te richten.

7 Partners

De Taskforce heeft bewust gekozen voor een bondgenotenaanpak waarmee het thema breed draagvlak kreeg. De samenstelling van de Taskforce is gekozen juist met het oog op een brede achterban. Daardoor kon de Taskforce een geweldig beroep doen op alle betrokken organisaties. Zonder al die bondgenoten hadden we nooit successen kunnen boeken. Dat zou een belangrijke les moeten zijn, als in de toekomst ook voor andere onderwerpen nog eens naar het instrument van een Taskforce wordt gegrepen.

8 Personeel

Een onafhankelijk opererende projectdirectie van slechts 18 mensen vormde de drijvende kracht achter onze operatie. De mix van medewerkers is afkomstig uit de ministeries van

OCW en SZW, het onderwijs, gemeenten en bedrijfsleven en bood op een enthousiaste en gedreven manier ondersteuning aan Taskforceleden, de beide ministeries en de vele betrokken (landelijke en regionale) bondgenoten. Op deze manier worden Rijksambtenaren heel nuttig ingezet om concrete problemen in de praktijk samen met bondgenoten op te lossen. Bovendien vonden de medewerkers deze manier van werken zeer inspirerend.

9 Pecunia of poen

De Taskforce beschikte niet over een omvangrijk budget, maar wel over voldoende “strooigeld” om publiciteitscampagnes gericht op werkgevers en jongeren op te zetten en af en toe regionale initiatieven te ondersteunen via cofinanciering of een kleine bijdrage. De pecunia gaven in bepaalde gevallen het laatste duwtje om acties mogelijk te maken die anders niet gelukt waren.

10 Politieke prudentie

Het kabinet dat langs bovengenoemde lijnen gaat werken met een beperkt aantal Taskforces moet bereid zijn risico's te lopen. Immers, “waar gehakt wordt, vallen spaanders”. Maar ook: “wrijving geeft glans”. De leden van een Taskforce zijn niet slaafs aan de politiek, maar gevoel voor politieke belangen is onmisbaar.

Dankwoord

Belangrijk uitgangspunt van de Taskforce is ‘we doen alles samen met bondgenoten’, met dank aan **onze partners waaronder...**

Gemeenten, CWI, VNO-NCW, MKB Nederland, MBO-raad, Ministerie van OCW, Ministerie van SZW, Ministerie van Defensie, Jong Actief, Colo, NVS-NVL, ROC's, AOC's, VO-scholen, Vo-raad, Stichting platform VMBO's, Kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, JOB, FNV, CNV, KvK, RMC's, provincies, VNG, Divosa, Ingrado/Landelijk werkverband VSV, AWWN, Vakcentrale MHP, HBO-raad, Ministerie voor Jeugd en Gezin, FNV jong, O&O fondsen, Oranjefonds, DIAD, Startfoundation, werkgevers, pers, CNV jongeren, FNV Jong, Ministerie van Justitie, Rijksoverheid, Centraal Beheer Achmea, USG, Manpower, Forum, LOM jongerembassadeurs, ABU, UWV, LTO Nederland, VNG, RWI, RPA's, Skills Netherlands, Philips, Bovag, CBL, Nuon, Siemens, NS, Belastingdienst, Rabobank Nederland, Nederlandse Staatsloterij, Bouwend Nederland, Febo, Koninklijke Vereniging FOSAG, FOVM, Koninklijke Metaalunie, MITEX, NBOV, Recron, Uneto-VNI, VIB/Isolatiebranche, Fortis Foundation, Metaalflex, Technicum

...de (oud-) medewerkers van de Taskforce Jeugdwerkloosheid...

Martijn van Blitterswijk, Willem Buitelaar, Gita Griffioen, Henk Jan Grotenhuis, Sanne Frederiks, Jarina Hamidullahkhan, Fred Jansen, Carla Kariembaks, Kit Kegelaar, Michiel Keulemans, Annemie van Kempen, Margo Kerkhof, Elly van Kooten, Henk Krauwel, Arnold Kuijpers, Irene Lauf, Simone Leensen, Sjoukje Meeldijk, Andrea van der Meer, Annemiek Mul, Tjomme van Norden, Nynke Noyons, Hanneke Olijslagers, Tineke Postma, Jeanet Pijfers, Tacettin Sahin, Lieke Schmidt, Annelise Sprenger, Ria van der Steen, Gerrit Veneboer

...en onze jongeren!

Sheralinda Petronia, Rai Teng Lee, Gulbahar Oktem, Nikolina Komsic, Souad Elkouaa, Leyla Karabulut, Remco Stapert, Akiel Bouyaza, Rianne van Wissen, Desiree van Woerden, Rianne Goudriaan

